



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2709/2019
11.06.2020.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Зоране Делибашић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АД „Ирмово“ Предузеће за производњу, трговину и услуге са седиштем у Степановићеву, кога заступа пуномоћник Ивана Пуповић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, коју заступа законски заступник Државно правобранилаштво – Одељење у Новом Саду, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4282/18 од 20.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4282/18 од 20.02.2019. године у преиначујућем делу става првог изреке, ставу другом и ставу трећем изреке.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4282/18 од 20.02.2019. године у потврђујућем делу става првог изреке, као о изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4282/18 од 20.02.2019. године у потврђујућем делу става првог изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П 414/2018 од 07.06.2018. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиоца је делимично усвојен. Ставом другим изреке обавезана је тужена Република Србија – Министарство пољопривреде и заштите животне средине да тужиоцу АД „Ирмово“ Предузеће за производњу, трговину и услуге Степановићево из Степановићева преда у посед, слободну од лица и ствари, њиву 1. класе, њиву 2. класе, њиву 3. класе укупне површине 3ха 24 ари 31м² на парцели ..., потес преко пруге, све уписано у лист непокретности ... КО ..., у року од 15 дана. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је власник њиве 1. класе (површине 85 ари 26м²), њиве 2. класе (површине

41 ар 83м2) и њиве 3. класе (97 ари 22 м2), све укупне површине 3 ха 24а 31м2 на парцели 3483, потес преко пруге, све уписано у лист непокретности ... КО ..., а што би тужена била дужна признати и трпети да тужилац на основу ове пресуде у РГЗ СКН Врбас и другим надлежним органима изврши пренос права својине на напред описаној непокретности са имена тужене на име тужиоца, у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке одлучено је да свака страна сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4282/18 од 20.02.2019. године жалба тужиоца је усвојена, жалба тужене одбијена, па је пресуда Основног суда у Врбасу П.бр.414/18 од 07.06.2018. године у побијаном одбијајућем делу (став 3. изреке) и делу одлуке о трошковима поступка (став 4. изреке) преиначена, тако што је утврђено да је тужилац власник њиве ближе описане у изреци пресуде, укупне површине 3ха 24 ара 31м2 на парц. ..., потес преко пруге, уписана у ЛН бр. ... КО ..., што је тужена дужна признати и трпети да тужилац на основу ове пресуде у РГЗ СКН Врбас и другим надлежним органима изврши пренос права својине на напред описаној непокретности са имена тужене на име тужиоца, у року од 15 дана (став 3. изреке) у делу о трошковима поступка (став 4. изреке) тако што је обавезана тужена да накнади тужиоцу парничне трошкове у износу од 225.850,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а преко овог износа до траженог износа од 312.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до извршности пресуде захтев за досуду трошкова је одбијен, док је у делу којим је усвојен тужбени захтев (став 2. изреке) пресуда потврђена. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 118.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а ставом трећим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је оценио да је изјављена ревизија дозвољена у преиначујућем делу изреке, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18).

Оцењујући основаност изјављене ревизије у наведеном делу, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог Закона, на коју се у ревизији указује, није прописана као ревизијски разлог чланом 407. став 1. тачка 2. ЗПП. У ревизији се указује и на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, али се не наводи коју то одредбу Закона о парничном поступку другостепени суд није применио или није правилно применио, а што би било од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АД „Ирмово“ из Степановићева основано је 24.06.1991. године као ДП „Ирмово“, а његов правни претходник – Пољопривредно добро Нови Сад је уписан у регистар привредних субјеката 28.12.1975. године и током времена је трансформисано спајањем односно раздвајањем пољопривредних предузећа, како је то ближе наведено у образложењу првостепене пресуде. Дана 24.06.1977. године закључен је купопродајни уговор између физичких лица, као продаваца и тадашње Пољопривредне радне организације Нови Сад ООУР „Ирмово“ правног претходника тужиоца, као купца којом су продавци продали правном претходнику тужиоца пољопривредно земљиште, у то време уписано у ЗКУЛ бр. ... КО ..., парц. бр. ... од 3 ха 24 ари 31м². Решењем Општинског суда у Врбасу Дн 1708/78 од 02.11.1978. године извршен је упис друштвене својине са правом коришћења ПРО Нови Сад ООУР „Ирмово“, на основу тог купопродајног уговора. Сада је ова непокретност уписана у ЛН бр. ... КО ..., парце. бр. ... њива 1. класе преко пруге, површине 3 ха 24 ари 26м², њива 2. класе преко пруге површине 97 ари 22 м² све укупне површине 3 ха 24 ари 31м², као државна својина са правом коришћења тужиоца АД „Ирмово“.

На основу Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Службени гласник РС“ бр. 49/92 и 54/96, чл. 95. Закона – 62/2006.22) сачињен је елаборат земљишта АД „Ирмово“, попис пољопривредног земљишта правних лица. Према потврди РГЗ СКН Врбас од 07.02.2011. године извршена је провера података о земљишту, правном основу коришћења и потврђено је да су подаци тачни, да одговарају стварном и фактичном стању. Међутим, потврда није поднета надлежном министарству, у складу са наведеним законом, који је иначе престао да важи 2006. године.

Према приватизационој документацији за ДД „Ирмово“, констатовано је да се спорна парцела у време приватизације водила да је под спором код Општинског суда у Врбасу, наведено предузеће било је уписано као корисник парцеле, али је није користило, и није извршено разграничење својине на пољопривредном земљишту које се налази у комасационом подручју. Спорна непокретност није ни сада у државини тужиоца, већ је од стране тужене издата у закуп трећим лицима.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да нису испуњени услови из одредбе члана 6. став 2. Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине за претварање друштвеног капитала у друге облике својине за спорну парцелу, јер та парцела није обухваћена приватизационом документацијом као имовина ДД „Ирмово“, већ је наведена као парцела под спором која није ни у државини ДП „Ирмово“, па није ни била предмет приватизације. Стога нема услова да се утврди право својине тужиоца на спорној парцели. Али, пошто је тужилац уписан у катастру као корисник спорне парцеле а није у поседу исте, већ тужена ову парцелу издаје трећим лицима у закуп, тужилац основано тражи да му се преда у посед парцела, јер је на њој у катастру непокретности уписан као корисник и као такав има право на посед све док упис постоји, због чега је првостепени суд усвојио тужбени захтев тужиоца да му тужена преда спорну парцелу у државину.

Другостепени суд је оценио да је тужбени захтев за утврђење права својине основан, јер је тужилац спорне парцеле стекао теретним правним послом –

купопродајом, а да су исте евидентирани у земљишним књигама као друштвена својина, јер правни систем који је важио у време купопродаје није познавао институт својине друштвеног предузећа, иако је правни претходник тужиоца стекао право својине на пољопривредном земљишту у приватном власништву. Зато је тужилац испунио услове из члана 1. став 1. Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине, јер се ради о имовини у власништву тужиоца. Чињеница да поступак разграничења друштвене и државне својине није извршен, не може имати за последицу губитак својинских права претходника тужиоца, а тиме и тужиоца у односу на катастарску парцелу која је стечена теретним правним послом, с обзиром да је одредба члана 3. већ наведеног Закона прописивала обавезу корисника пољопривредног земљишта да изврши разграничење до одређеног рока, који је продужаван, али није прописана санкција за кориснике који до истека датог рока не заврше разграничење. Зато је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у делу утврђења права својине на спорној парцели, а потврдио првостепену пресуду у делу који се односи на предају у posed, имајући у виду да је уписано право коришћења у корист тужиоца, те да је утврђено да је тужилац стекао право власништва на спорним непокретностима, према члану 3. Закона о основама својинско правних односа. С обзиром на успех странака у спору, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и у делу одлуке о трошковима поступка.

Доносећи побијану пресуду у делу за утврђење права својине на спорној непокретности, другостепени суд је правилно применио материјално право, а за своју одлуку је дао довољно разлога, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Неосновано се у ревизији указује да у тренутку приватизације спорна парцела није била својина ранијег друштвеног предузећа, па није била предмет приватизације и не може постати имовина приватизованог правног лица, посебно имајући у виду да није извршено разграничење између друштвене и државне својине. Наиме, у поступку је утврђено да је правни претходник тужиоца спорну непокретност стекао теретним правним послом, те да је повреда имовинског права тужиоца у крајњем исходу извршена у корист Републике Србије, као власника по одредбама 151а. Закона о државном премеру и катастру и упису права на непокретностима („Службени гласник РС“ бр. 83/92...15/96). Уговором о продаји друштвеног капитала методом јавне аукције од 18.03.2004. године, у складу са Законом о приватизацији, није продата имовина субјекта приватизације, која задржава статус који је имала и пре продаје, већ је продат капитал, што значи да је купац капитала у поступку приватизације стекао друштвени капитал субјекта приватизације исказан у акцијама или уделима, а не и појединачне ствари или права која чине део имовине субјекта приватизације, овде тужиоца, како је то правилно закључио другостепени суд.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије који се односе на утврђење права својине тужиоца на спорној непокретности, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, па ти наводи нису посебно образложени. Зато је одлучено као у ставу првом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у потврђујућем делу изреке тужена је у ревизији предложила да се у том делу одлучи о ревизији као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, у потврђујућем делу изреке, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18).

Правноснажном пресудом тужена је обавезана да тужиоцу преда у државину спорну непокретност, имајући у виду да је тужилац уписан као корисник ове непокретности, а не налази се у државини, већ је тужена Република Србија парцелу, пошто је уписана као државна својина издала у закуп трећим лицима.

Врховни касациони суд је оценио да су нижестепени судови, према чињеницама утврђеним у поступку, о тужбеном захтеву за предају у државину спорне непокретности одлучили применом материјалног права на начин којим се не одступа од судске праксе. Тужена уз ревизију није доставила правноснажне пресуде из којих би произлазио закључак о различитом одлучивању у истој или битно сличној правној ситуацији.

Погрешна примена материјалног права, као разлог ревизије, није довољан основ за одлучивање о посебној ревизији. Погрешна примена материјалног права представља законски разлог за изјављивање посебне ревизије искључиво уколико због погрешне примене материјалног права постоји потреба да се размотри правно питање од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и потребе новог тумачења права, за шта у конкретном случају нису испуњени услови. С обзиром да су нижестепене пресуде у делу којим је одлучено о предаји у државину спорне непокретности тужиоцу донете у складу са усвојеном судском праксом, прихватање и одлучивање о ревизији тужене, као изузетно дозвољеној, не би утицало на другачији исход спора.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 404. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке овог решења.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 403. став 3. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 26.10.2015. године, у којој је као вредност предмета спора наведен износ од 1.500.000,00 динара, што на дан подношења тужбе, према средњем курсу Народне банке Србије, представља динарску противвредност 12.488,42 евра (1 еврo = 120,1113 динара).

Како у конкретном случају вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, ревизија тужене није дозвољена у смислу члана 403. став 3. ЗПП, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1, члана 404. и члана 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић